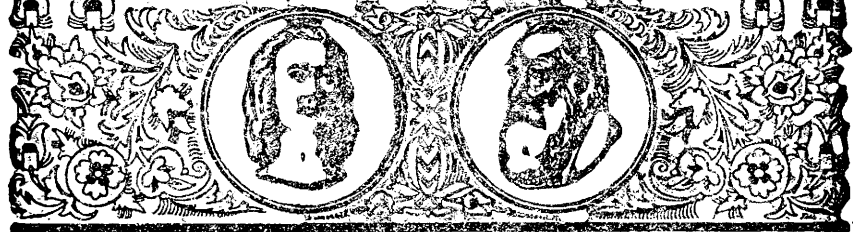

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSES ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

NYI KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET NYI

Alapította: DR. BOROS GYÖRGY.

Ima.*

Irta és elmondta: **Pál Tivadarné.**

Isten, 'kit magasztal menny, föld s tenger, ime ismét itt állunk egy küzdelemmel eltelt egyleti év után, hogy hálátelt szívvel boruljunk le trónod előtt. Ugy érezzük, hogy csak most volt, mikor így összegyűlve, hálát rebegett ajkunk atyai jóságodért. És ezalatt a rövidnek tetsző idő alatt mennyi keserűség, mennyi csalódás ért! Álmodoztunk szebb és boldogabb jövőről, álmainkat széttiporták, tervezgettünk s terveinket megsemmisítette a gyűlölet. Most itt állunk Előtted megtépett, széttiport álmainkkal, sokszor kigunyolt szent érzéseinkkel, de erős hittel, azzal az erős és rendíthetetlen hittel, amely immár csak egyetlen kincsünk, egyetlen menedékünk, de amelyet nem vehetnek el soha tőlünk, mert a nagy vallásalapítónk szerint „a hit Istennek drága ajándéka, nem veheti azt el soha senki tőlünk“. Oh bocsáss meg Uram, hogy sokszor panaszra, zúgolódásra nyílik ajkunk, de kinek mondjuk el bajainkat, ha nem Neked mindnyájunk atyjának, ki meghallgatod gyermekeid kérését, Előtted nincs különbség, Te nem nézed a hatalmasok önző érdekeit, hanem mindenkit érdeme szerint jutalmazol vagy büntetsz. Istenünk hallgasd meg imánkat, mikor mi gyöngénők esdve kérünk, hogy erősíts meg minket elhatározásunkban, munkánkban, hogy tudjunk dolgozni, küzdeni népünkért, egyházunkért! Add éreznünk egyesületünk fontos és magasztos voltát és ébredj a még mindig kételkedőket öntudatra, hogy ők is értsék meg, hogy a hivatásos unitárius asszonynak legszentebb kötelessége küzdeni fajaért és igaz unitárius hitéért. Add meg sokat szenvedett unitárius egyhá-

* Közgyűlés egyhangu határozata alapján adatott közre.

zunkat és annak vezetőit. Áldd meg a gyülekezetet, hogy annak minden egyes tagja hivatását megértve dolgozzék ügyünk előbbrevitelén. Áldd meg templomainkat, oltsd lelkünkbe a templomba való vágyakozást, hogy vasárnap ne legyenek üresek templomaink, hanem föltse be azokat a hívők sokasága, kiknek ajkáról szálljon fel az ének a magasba „Nagy Istenünk tekints le ránk“. Ámen.

.....

Püspöki látogatás a rareş-i egyházközségben.

(A nagy Homorod-vidék ünnepe.)

A rareşi egyházközség szeptember 13-án tartotta megújított és megjavított 100 éves templomának és tornyának emlékünnepest, melyre Dr. Boros György püspököt is meghívták. A püspök készséggel tett eleget a hívek kívánságának és utját úgy intézte, hogy ezzel kapcsolatban a nagy Homorod alsó felén fekvő egyházközségek népével is, átutaztában, találkozzék. Le sem lehet írni azt a jóleső örömet, mellyel ezt a találkozást fogadták! Szept. 12-én d. u. 3 órakor érkezett a püspök, titkára kíséretében, Caşa vasutállomására, hol Bálint Odön egyh.-köri esperes, Csiky Albert köri f. ü. gondnok, Vári Domokos közügyigazgató, id. Máthé Lajos, ny. lelkész várták az egyházkör nevében. De várta Kiss Sándor ioneşti lelkész és Székely F. szórványgondnok vezetése mellett egy lelkes kis csapat, a caşai szórvány unitárius hívei, kiknek nevében a szórványgondnok boldogságtól áradó szavakkal köszöntötte a főpásztort, ki meghatva mondott köszönetet e valóban nem várt és meglepetésszámba menő fogadásért.

Innen megindult a menet s már a Daroş román-szász lakosságú község határán szembejöttek a diszlovasok ioneşti községből és kevésse odább orăşeni községből, 20 diszlovas ifju kísérette ünnepélyes felvonulásban a püspököt Ioneşti községbe, hol a felállított diszkapunál először Csiky Albert köri f. ü. gondnok az egyházkör nevében üdvözölte, majd Márkos Ferenc öreg kebli tanácsos talpraesett, ügyes — a székelly észjárását jellemző — beszédben köszöntötte a főpásztort. A püspök örömeinek adott kifejezést, hogy itt a székelly végen olyan erős, kitartó és vallásához hű népet köszönthet, mint azt a szónok üdvözletében kifejezte. Kifejezte, hogy az unitárius vallásban van is valami biztató, bátorító erő. Megköszönte a szives, szeretetteljes fogadtatást és az egész közönséggel együtt elindult, hogy az egyházközség ősi, a reformáció előtt épített értékes templomát megtekintse, hol a püspök áhítatos imában emelte fel a sziveket Istenhez. Kiss Sándor lelkész házánál tett rövid látogatás után a püspök tovább folytatta utját Orăşeni

felé, hol a község végén székely viseletbe öltözött leányok, fejkendőkből készített diszszáslós menetben, várták a főpásztort és kísérték a falu közepén felállított diszkapuig, hol *Báró József* lelkész szeretettel köszöntötte az új reményt és biztatást hozó püspököt. *Báró Józsefné* a Nőegylet nevében, *Báró Piroska* az ifjúság nevében üdvözölték a püspököt és adtak virágcsokrokat. A püspök válaszában kifejezést adott azon érzésének, hogy amint e Homorod völgyén vonul felfelé, a szeretetnek mind fokozódó melegét érzi kiáradni hivei szívéből, ami bizonyosága annak, hogy a püspök megjelenésére szükség van s szavaival megnyugvást és békét hoznak a lelkekbe. Sajnálja, hogy az idő rövidsége miatt nem időzhet több ideig e gyülekezetben, de örvend e találkozásnak s Isten áldását kéri a hivekre.

A petreni diszlovasok és székelyruhás leányok csoportja csatlakozott az orășeni kísérethez s ezek kíséretében érkezett a petreni egyházközségbe, hol a templom előtti diszkapunál *Bedő Miklós* lelkész hatalmas beszéddel fogadta. Visszaemlékezett a püspök 12 év előtti ittjárására, mikor azt a biztatást hagyta a népnek: „Szántsatok magatoknak új ugarat a lelki mezőn is.“ Megnyugvással állapítja meg, hogy igyekeztek e meghagyásnak eleget tenni s csak haladásról, előmenetelről számolhat be. A püspök köszöni e kellemes visszaemlékezést s jobb hirt, nagyobb örömet nem hallhat, mint a haladást és előmenetelt, mint amely egyházunknak jellemvonása. Ezért csak ezeket a biztató szavakat hagyja hátra: „*Ne félj kicsiny sereg.*“ *Bedő Miklós* lelkész neje a Nőegylet nevében nyujtott át virágcsokrot és köszöntötte a püspököt s behívta ismert vendégszerető házához a püspököt és kíséretét, honnan rövid ozsonna elfogyasztása után továbbfolytatta útját a menet a sánpauli és petreni diszlovasok kíséretében a sánpauli egyházközségbe, hol a templomtéren felállított diszkapunál *Geréb Lőrinc* kebli tanácsos meleg és bensőséges szavakban üdvözölte a püspököt s örömeinek adott kifejezést afelett, hogy másnap (vasárnap) délelőtt a sánpauli templomban hallhatni foglák a püspököt. A püspök megköszönte a szeretetteljes fogadtatást s abban a reményben, hogy másnap az istenházában bővebben és részletesebben fog szólni a gyülekezethez, bucsút vesz, mert a szomszédos *rareși* egyházközség népe besötétedés előtt várja a püspököt.

Diszlovasok, harangzugás és lelkes népfőmeg kísérete között érkezett be a püspök a diszbe öltözött *rareși* egyházközségbe, hol elsőnek a diszkapunál a polg. község nevében *Ráduj József* fogadta, majd a papi ház kapujánál *Fazakas Jenő* lelkész a gyermeki szeretet melegével köszöntötte a püspököt, mint édes jó atyát, ki eljött az ör-

vendező gyermekeihez, azután Fekete Miklós gondnok adott kifejezést azon örömének, hogy azt a pár évi nehéz, sulyos, de szívből jövő áldozatos munkát a főpásztor áldhatja meg. „*A határőrség*“ nevében Orbán Sándor ifju gazda igen szépen ecsetelte ügyes beszédében, hogy milyen munkára szánta magát egyháza iránti szeretetből ez a kis társaság. Erről alább megemlékezünk. Az ifjuság és a gyermekesereg köszöntése után Gyenge János mártinusi ref. lelkész üdvözlő hangzott el, mely után a püspök válaszában kiemelte, hogyha a mai lealkonyult nappal utjának célja befejezést nyerne, már akkor sem jött hiába, mert annyi szeretetteljes érzéssel gazdagodott, amelyet ez uton nyert s amely a maga teljességében itt a célnál nyert teljesebbé, hogy boldognak érzi a főpásztori küldetést. Midőn e kedves fogadtatást megköszöni, reméli, hogy a holnapi kedves találkozó még fokozni fogja a mi szent ügyünk iránti örömet és lelkesedést. Ezután a püspök és kísérete Fazakas Jenő lelkész házánál talált szíves fogadtatást.

Miután a rareşi jubiláris ünnepség 13-án (vasárnap) délután 3 órára volt kitűzve, hogy a vidék papsága és népe résztvehessen az ünnepen, ezért a püspök a titkár, esperes és köri f. ü. gondnok kíséretében vasárnap délelőtt lement a szomszédos Sânpaulra és ott tartott istentiszteletet, melynek keretében Ürmösi József püsp. titkár tartott egyh. beszédet a Rom. I. 9—12 v. alapján. A zsufolásig megtelt szép nagy templom közönsége áhitattal és kedves visszaemlékezéssel hallgatta egykori papja beszédét, ki 26 évig volt e gyülekezet lelkipásztora. Istentisztelet végeztével Vári Domokos lelkész a gyülekezet nevében, Lőrinczi Mihályné énekvezér neje a Nőegylet, Dimén István ifju legény az ifjuság nevében köszöntötték a főpásztort. Igen kedves és eredeti volt két iskolás gyermek párbeszédés köszöntése, melyet Vári Domokos lelkész szerkesztett.

A püspök a szószékből köszöntötte a gyülekezetet, rámutatott az igazi vallásosság áldásaira, mely templommá teszi a családi hajlékot, melyben az apa és anya papok, különösen a gyermeknevelésben. Óva inti a hiveket, nehogy a vallástalanság fenyegető karjaiba szédüljenek. Rámutat a vallástalanság pusztító következményére: a *bolsevizmusra*, mely most a *müvelt* nyugaton végez rémséges pusztításokat.

Templomozás után rövid megbeszélést tartott az egyházközség keblí tanácsával. Délben Vári Domokos lelkész és neje vendégszerető házánál volt ebéden a püspök és kísérete.

Rareş Ünnepe.

Délután 3 órakor kezdődő ünnepségen a nagy Homorod völgyének csaknem minden községe képviselve volt. A különben aránylag

elég szép, tágas templomba nem fért be a közönség, pedig pótszékekkel rakva volt minden férőhely, de így is sokan csak kívül hallgathatták az igehirdetést. Az énekvezéri tisztet Gál Jenő jacodeni és Gál Dezső locodeni énekvezérek, mint a község szülöttei töltötték be. A 90-ik zsolttár elhangzása után Pál Ferenc ny. esperes-lelkész, ki 1886-ban pályáját e kis községben kezdte, mondott áhitatos szép imát, ezt követte Gál Gyula coltęsti lelkész egyh. beszéde az I. Kir. VIII. 29—30 alapigék nyomán, melyben a mai szélsőséges eszmeáramlatokkal szemben kifejtette, hogy a vallást, az istentisztelet helyét megsemmisíteni nem lehet, mert míg anya és gyermek, hitves és hitvestárs van, míg bűnösök, gyarlók vagyunk, mindig lesz imádságunk. Ez a kedves gyülekezet, melyben ő is gyermek és ifjukurát átélt, látható cselekedettel mutatta meg hitvallását. Ezután a főpásztor tisztos alakja jelent meg a szószéken szeretettel köszöntve az ünneplő gyülekezetet Esdrás 6. r. 16. v. alapján, a templom megszentelésének ünnepéről szóló jóleső megalégedését nyilvánítja azért az áldozatért, mely beszédes bizonyossága ez egyházközség népe vallásos érzésének, ezért ez alapon hiszi és reméli, hogy míg ez a nép erős akarattal, elhatározással és tettekésséggel munkál és keresi fel e hajlékot, mindig meg lesz szentelve e templom, az imádkozás helye. Isten áldását kéri e megújított 100 éves hajlékra és ez egyházközség áldozó népére. Gálfy Irén firtánuşi tanítónő szóló éneke után Fazakas Jenő helybeli lelkész oivasta fel a templom történetét és a példátmutató áldozatok sorozatát, melyekből a főbbeket itt felsoroljuk:

Az egyházközség népe 52,000 lej összegű rovatalt vállalt a torony és templom fedésére, külső-belső javítására. A hivek 2400 lej összegű adományával megfestették a templomi padokat és szószék koronát, melyhez id. Bomhér Andrásné Márton Mária 1000 lejt ajánlódékozott, Fekete Miklós gondnok, Dáné Lajos pénztárnok nejeikkel 500—500 lejt. A D. F. Nőegylet ajándékozta a szószék és papiszék takarókat 2350 lej értékben; Gábor Albert és neje Török Juliánna az urasztali zöld terítőt 1500 lej értékben. Béres Mihály és neje Csizsér Irma hősi halált halt Mihály fiuk emlékére a karzatterítőt és az urasztala alá a szőnyeget 1900 lej értékben. Máthé Elekné sz. Dombi Eszter a templomi perselynek egy kis asztalt terítővel 600 lej értékben. Kénosi Vass Irénke urasztali terítőt 2000 lej, Máthé Józsefné urasztali terítőt 400 lej értékben. Ipó Rebeka egy futószőnyeget 400 lej értékben. 2 drb. ezüst urvacsorai kelyhet vásároltak Szabó Ezsaiás és neje Márton Ilona, Szabó István és neje Fekete Eszter 1500 lej és Szabó Rozália özv. Máthé Istvánné 1500 lej értékben. Ezüst ru-

vacsorai kenyértálat ajándékozott Dimény Józsefné sz. Dáné Rebeka 400 lej értékben. Templomi használatra Bibliát ajándékoztak a konfirmáló növendékek 13-an 520 lej értékben.

„A határórség“. Érdeemes megemlékezni erről a derék társaságról, mely az áldozat lehetőségének egy újabb formáját mutatta meg székelyleleményességgel. A templom már rendbeszedve készen állott; de a templomhoz vezető uton ott állt a két belsőembei kapu, mely az összhang szempontjából szintén megújítást kívánt, azonban nem volt miből. Ekkor alakult meg Szabó István kezdeményezésére és egyöntetű lelkes elhatározásra a határőrök társasága, kik a határ őrzését ingyenesen végezték, de az ebből befolyó *határbért* a közcéltra felajánlották. Az 1936 és 1937 évi határőrök társasága ez összegből csináltatta meg 18.989 lej értékben faragott kőoszlopokon álló belsőembei kapukat. Ideiktatjuk a társaság tagjainak névsorát: Máthé József, ifj. Bomhér András, Kovács Mózes, Fekete Mózes, Máthé Elek, Béres Mihály, Szabó István, Nagy Gábor, Ráduly József, Dáné Lajos, Fekete Miklós, Márton István, Fodor Lajos, Szabó Ézsaiás, Lakatos József, Dombi Mózes, id. Bomhér András, Kovács Ferenc, Szabó Dénes, Ráduly Sándor, Magyar András, Béres Dénes, Orbán Sándor, Fodor Domokos, id. Orbán Sándor, Gábor Albert, Fazakas Jenő.

Az 1936 évben az összes rovat és adományok értéke 105.691 lej.

Néhai Gál József előző lelkész családtagjai 2000 lejjel járultak hozzá a kiadások fedezéséhez.

Az adományozások felolvasása után Kővári Jákab chinușui lelkész új serlegeket felavató alkalmi beszéde hangzott el s ezt követőleg *Bálint Odön* egyházköri esperes megható, közvetlen beszédben hívta az urvacsoarához az ünnepi gyülekezetet, mely után a templomi ünnepség véget ért.

Az egész ünnepség azt a felemelő hatást és érzést váltotta ki a jelenvoltakból, hogy a népével együttérző pap megértésre, áldozatra és cselekvő munkára tudja vezetni népét. Ennek a szép megértésnek bizonyossága Fazakas Jenő kiváló ifju lelkész vezető munkája, áldozatkész, jóindulatu népével. Isten áldása virágoztassa tovább e kedves egyházközséget!

Este kedélyes, jóhangulatu társasvacsora volt, melyen számos pohárköszöntő hangzott el, melyek közül kiemelkedett kiváló hatásával Dr. Abrudbányay Ede képviselő hatalmas beszéde.

A püspök 14-én délelőtt Odorheiu felé tért haza, rövid látogatást téve Sigmund József odorheiu-i lelkésznel. Hazatérőben az I. G. Duca-i állomáson az ottani főgimnázium előjárósága Dr. Szolga

Ferenc igazgatóhelyettes vezetésével köszöntötte az átutazó püspököt s beszámolt röviden az ottani állapotokról.

A jól végzett főpásztori munka érzésével és kedves emlékével tért haza a püspök.

Reméljük Isten áldása fakad e munka nyomán.

p. t.

Megnyitó

**a treiscaune-köri D. F. U. Nőszövetsége
calnoci közgyűlésén. ***

Bizonyára él még emlékezetünkben, hogy 1933 novemberében tartott D. F. gyűlés alkalmával a treiscaunei nőszövetségek körileg is megszerveződtek, köri nőszövetséggé. Egy fontos láncszemmé kovácsolódtunk, mely hivatva van Országos Szövetségünk és az egyházközségi tagozatok között kapcsolatot létesíteni és ugyszólván megindítani a vérkeringést a szívtől, az Orsz. Szöv.-től, a végtagok, az egyházközségi tagozatok felé! Országos Szövetségünk örömmel fogadta ezen új szervezkedést s örömmel látná, ha már mind a 8 egyházkörünkben, jól működő köri nőszövetségek vennék föl a munkát a népünkért és egyházunkért való nemes harcban, de sajnos, még ez ideig csak 4 egyházkörben van köri alakulat s így azt mondhatjuk, hogy csak felemértékben van megszervezve unitárius nőtársadalmunk. Ebben a tekintetben is elmaradtunk a többi kisebbségi egyházak mögött, kik már régen tul vannak a szervezkedés nehézségein. Iskolák, kórházak, napközi otthonok a beszédes bizonyosságai a megszervezett nőszövetségi munkának.

Nálunk is voltak és vannak gyönyörű célkitűzések, tervek, elgondolások, a véghezvitel ezernyi nehéz akadályával. Vannak érző nagy lelkek, kik sirnak Jeruzsálem pusztulásán, a mi sorsunk fölött, de tehetetlenül hull alá karjuk, mert rá kell jönniök, hogy csak pusztában kiáltoznak, hangjukat elnyeli a távol, visszhang sehonnan nem jön, s a kiáltó hang rezgésétől nincs ki megérezze, hogy hitünkről, fajunkról, létünkről van szó s mindezekért legelsősorban magunknak kell, pelikán módjára sulyos véráldozatot hozni. Ehelyett, élünk abban az ezer éven át belénk kényelmesedett gondolatban, „ej ráérünk arra még” — az nem az én gondom, — az nem az én dolgom, — az én munkám úgy sem segít stb. Nem akarjuk hinni s néha mosolygunk azokon, akik a statisztika kérlelhetetlen mikroszkopján mutatják meg sorsunk ezer veszedelmét. A tudatosan, tervszerűen elvesztésünkre, meggyérítésünkre irányuló mesterkedések sorozata örök titokként van kezelve s mi gyanúflanul megyünk lépre, valamennyi mind s nem látjuk a felénk tátongó szakadékot.

A legízesebb falatokban van elrejtve a mi veszedelmünk, a mi pusztulásunk (egyke, idegenekkel való összeházasodás stb.) s mi

* Közgyűlés egyhangu határozata alapján adatott közre.

gyanutlanul vesszük be az édes mérgeket, ami népünk csendes pusztulását, halálát jelenti. Úrrá lett fölöttünk a kényelemszeretet, a meggazdagodás vágya, a bármi áron való érvényesülés, érdekhajhászás s még a barátainkat sem a lelki adottságainkkal való együttérzés szerint választjuk meg, hanem anyagi és társadalmi előnyök, kapaszkodási vágyak stb. stb. kielégíthetése szempontjából. Megannyi ezer veszedelem, mit oly kevesen látnak s még kevesebb azoknak a száma, kik tenni is próbálnak ellene. Hol vagytok magyar édesanyák? asszonytestvéreim! Az élet frontarcosává kell lennetek! Csak ti védhetitek meg küszöbeink szent tisztaságát, őshagyományainkat, nyelvünk édeszengését, ragyogó multunk színes regéit, nemzeti ruháit, hitünk minden áldott adottságát! Oh, ha minden magyar anya tisztán, öntudatosan látná, érezné, hogy minő világformáló erő van az anyai hivatásban? Utalnom kell itt a nőszövetségek fontos hivatására, hol elsősorban az öntudatos, vallásos magyar anya ideálját kell a tagok elé állítani s arra buzdítani, serkenteni, hogy azt megközelíteni akarja minden magyar nőtestvérünk. Jó minékünk néha beszélni ezekről, hisz oly sokszor látjuk, hogy már a zsenge gyermeki lelkekbe hogyan csempésznek be idegen bálványokat, idegen szentségeket. Itt kell őrt állanotok magyar édesanyák! Erre a frontra hívlak nagy, szent küzdelemre! Itt a helyetek! Itt vigyázzatok! Mindig ébren legyetek!

Hogy ebben az őrtállásban megállhassa helyét valamennyi mind a nőszövetségek kell, hogy irányítást adjanak, biztassanak, bátorítsanak, sokszor gondolatokat, fogalmakat tisztázzanak, továbbá az összetartásban, szövetkezésben és együttérzésben rejlő hatalmas erkölcsi erőt sugározzanak. Tudatosan meg kell éreznünk végre, hogy csak egyesületekbe tömörülve, felelhetünk meg a kisebbségi sorsban ránk váró hivatásának és végre falvaink határain túl is kell tekintenünk s bizonyos lelki közösséget kell éreznünk a többi nőszövetségekkel, a körüli alakulatokkal és az Országos Szövetséggel is. Ezen alakulatok célja, hivatása, munkája mindannyiunk célja, hivatása, munkája kell, hogy legyen. De mindaddig, míg egyik szövetség nem érzi át a másik nehézségeit, míg az erősebb nem segíti a gyöngét, míg anyagilag, erkölcsileg nem támogatja egyik a másikat, még akkor sem, mikor azt könnyen tehetné, míg nem élünk vératömlesztés lehetőségével, addig szervezetlenek, gyöngék és erőflenek maradunk.

Ezeket látom, ha visszapillantok ma a mi körüli nőszövetségünk 3 éves multjára, 3 évi munkájára. Még súlyos akadályaink vannak, állandó nehézségekkel kell küzdeni. Egyik helyen anyagi tehetetlenség, részvétlenség, más helyen szűk látókörűség, önzés, alkalmas helyiség hiánya s a falu asszonyainak összeférni nem tudása stb. stb. akadályai a nőszövetségi munkának. Elsősorban az egyházközségi alakulatokat kell kiépíteni. Az erős, életképes egyházközségi alakulatok aztán könnyen megteremtik a lüktető, jól működő körüli nőszövetségeket, melyek aztán erős pilléreivé válnának Országos szövetségünknek. Tudom, érzem, hogy a nőszövetségi munkának illetően teljesítése kötelességekkel, munkával, felelősséggel jár s legtöbbször méltatlan sérelmek

hordozását jelenti számunkra s mégis vállalnunk kell mindnyájunknak, mert ezt parancsolja kisebbségi sorsunk ezer veszedelme.

Mikor az önzetlen, szívvel, lélekkel, odaadással végzett munkáról beszélünk, meg kell emlékeznem ennek a munkának egy elhunyt martirjáról, a f. év tavaszán elhunyt dr. Páll Gábornéról, ki a székely szöftes fölvirágoztatásáért, — székely asszonyok munkalehetőségéért — a székelyszöftesnek világi piaci versenyképességéért folytatott önzetlen közmunkájának harcában lett halálos martirjává a székely ügynek. Őszinte szívvel fáljaljuk, hogy a kisebbségi sorsunk ilyen kiváló front-harcosát veszítettük el s mennyi szép terv, jószág, erő és munka szállt vele sírba. Szálljon ránk örökségképen az ő fáradhatatlan munkássága s emléke nyomán szülessenek szent akarások és elhatározások fajunk és egyházunk fölvirágoztatására s a mi egy igaz Istenünk adjon erőt, kitartást és áldást minden nemes szándékunkhoz és mai együttes munkánkhoz.

Taar Gézáné
köri elnök,

FERENC.

Meséből versbe átirta: SZENTÁBRAHÁMI GÉZA.

Figyeljetek a szavamra.
Mesét mondok gyermekek!
S e kis mese tartalmából
Tanulást vegyetek.

„Aki jó s leckéjét tudja,
Majd lesz annak pajtása
S az életben többre viszi,
Mint sok gazdag s rossz társa“.

A híres, nagy fővárosban
Élt egyszer egy kis gyerek;
Szegény cipészek Ference,
Kiknél volt baj rengeteg.

Ugy is tett a kis Ferencke,
Osztályában legjobb lett.
Tanítói, tanárai,
Dicsérték is módfelett.

Kopottas volt a ruhája,
A kabátja csupa folt;
Pajtása az iskolában
Ferenckének nem sok volt.

Iskoláit elvégezve
Pap lett a kis Ferencből,
Tudása jutalma képpen
Most ő állott legelől.

Panaszolta az anyjának:
„Velem senki sem játszik,
Szégyelik, hogy rossz a ruhám
S nem szeretnek, úgy látszik“.

Később püspök lett belőle,
Híres ember, nagy tudós,
Bezzeg most volt sok barátja,
Ruhája meg biboros.

Szegény asszony biztatgatta
Szép szóval a kis fiát:
„Ne félj fiam, te csak tanulj,
Ugy leszel majd nagy diák.“

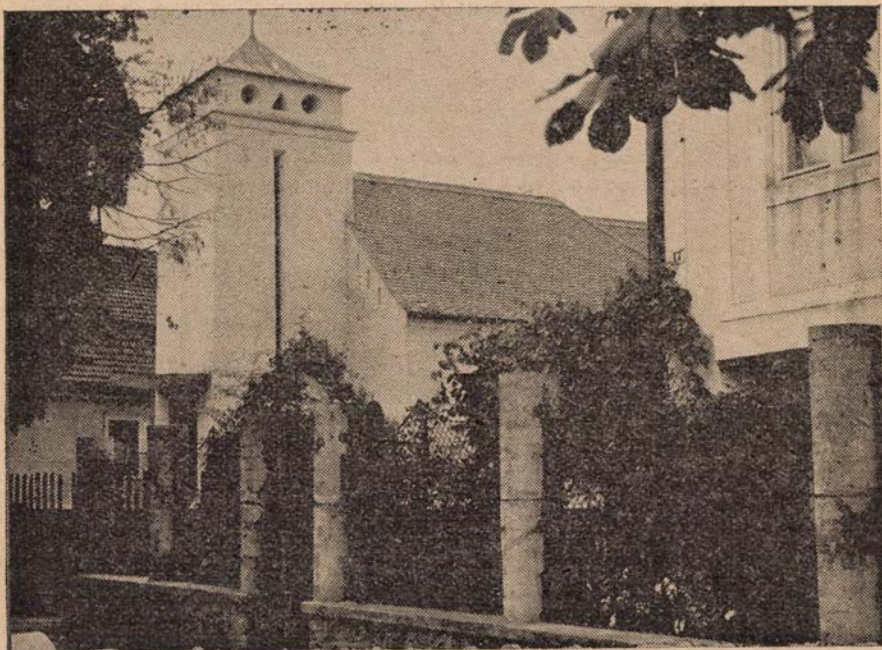
Ime itt van a tanulás,
Ne feledd el botorul:
Szegény gyermek is lesz híres,
Ha szorgalmasan tanul!

Templomszentelés Sighișoarán.

A sighișoarai unitárius egyházközség augusztus 30-án avatta fel új templomát nagy ünnepségek keretében.

Méltóságos és Főtisztelendő Dr. Boros György püspök ur már 29-én délután családjával és kíséretével a városba érkezett, hol ünnepélyesen fogadták a város és a vármegye képviselői, valamint az egyházkör elnöke s az ünneplő egyházközség hívei.

Délután 6 órakor vallásos est volt a régi imateremben, hol a gyülekezet éneke után imát mondott Nagy Ferenc papnövendék. az

A sighișoarai új unitárius templom.

Nagy ünnepek keretében 1936 augusztus 30-án szentelte fel főt. dr. Boros György püspök ur a hívek nagy lelki öröme közepette.

imaháztól elbueszott s egyben a kulturtermet megnyitotta Dr. Boros György főpásztor, énekelt Kecskés Géza Nagy Jenő harmonium kíséretével s előadást tartott K. Kénossy Istvánné urasszony.

Este 9 órakor ismerkedési est volt helybeli és vidéki érdeklődők nagyszámu részvételével.

Augusztus 30-án d. e. 10 órakor kezdődött a templomavató istentisztelet, melyen a zsufolásig megtelt új templomban imát mondott Kelemen István köri esperes, Cherubini: Miatyánk c. darabját művészi hatással énekelte Puksáné Boros Irén énekművésznő, T. né Nagy

Margit urasszony harmonium kíséretével. Hitépítő egyházi beszédet tartott Vári Albert teológiai dékán, szülő éneket adott elő Bede Emil lelkész. Az új templomot gondolatokban gazdag ünnepi beszéddel avatta fel és áldotta meg Dr. Boros György főpásztor. A templom építésének történetét Nagy Béla helybeli lelkész ismertette, ismételten meleg hálával áldozva névszerint mindazoknak, kik nemesszívű adományokkal lehetővé tették az új templom felépítését. Az adományok sorában kiemelkedő helyet foglal el Sighişoara város és Târnava-mare vármegye adománya. Az istentiszteletet urvacSORAOSZTÁS fejezte be, mellyel kapcsolatban beszédet és imákat Fekete Lajos köri jegyző mondott. Az új templomba be nem fért közönség részére a szabadban tartottak istentiszteletet, imát mondott Késmárky Miklós baraolti és egyházi beszédet tartott Simén Dániel fágáraşi lelkész.

A templom felavatása után Főfisztelendő püspök úr a lelkészi lakáson fogadta a különböző hatóságok, egyházak és testületek üdvözleteit. A görögkeleti, görög katolikus, római kath., szász, evangélikus, református egyházközösségek vezetői, a vármegyei subprefectus, városi primár, az unitárius lelkészkör, a helybeli unitárius egyházközösség vezetői Dr. György Zsigmond felügyelő gondnokkal s a templomot tervező mérnökök fejezték ki üdvözlésüket.

A népes közebéden számos pohárköszöntő hangzott el az ünnepi hangulatot kifejező ékesen szóló ajkáról.

Este 9 órakor a városháza nagytermében koncert volt. Négykezes zongoranyitányt játszottak: Iulia dr. Chelemen és T.-né Nagy Margit urasszonyok. Egyéni meglátásokban gazdag és tanulságos megnyitó előadást tartott Dr. Boros György püspök. Hegedű-zongora hangversenyt adtak elő: Dr. Weisskircher Ernő vármegyei főjegyző és Dr. Jakobi Róbert műszaki főtanácsos urak. Előadást tartott Dr. Abrudbányay Ede országgyűlési képviselő a D. F. E. elnöke. Fuvolán játszott Nagy Sándor zeneművészeti főiskolai hallgató Dr. Jakobi Róbert művészi zongorakíséretével. Virágénekeket és Grieg dalokat énekelt Puksáné Boros Irén énekművésznő. Az elragadó énekműveket Nagy Margit urasszony zongorán és Nagy Sándor fuvolán kísérték. Az estélyt Nagy Béla lelkész hatásos beszéddel zárta be. Műsor után tánc következett.

A templomavatási ünnepség mély hatást tett a messzi vidékről és helyből összesereglett közönségre s örökké emlékezetes lesz a kicsiny sighişoarai unitárius egyházközösség életében. Az elért siker méltán töltötte el megnyugvással és jóleső érzéssel azoknak szívét, kik a nehéz időkben is meghozták áldozatukat, hogy az emberiséget boldogító békés eszmék erős otthonra találhassanak ez ujonnan felépült templomban.

Jelenvolt.

Uj lelkész Bucureştin. A megüresedett bucureşti lelkészi állásra a főfisztelendő Püspök úr a hívek egyhangú kérése alapján Lőrinczy Géza lupeni lelkészt nevezte ki. Ifjú szolgatársunknak az új és nagyon fontos állomáson jó szerencsét és sikeres munkát kívánunk.

Sz. 873/1936

U. P.

Főpásztori Üdvözlét. Unitárius Püspök.
Pál Ferenc ötvenéves papnak. Cluj, 1936 IX/16.
Oclandul.

A rareisi szép ünnep értékét különösképen növelte Pál Ferenc nyugalmazott esperes-lelkész szereplése. Ő mondotta az ünnepélyt megnyitó áhitatos imádságot. Hangja erőteljes hullámain ott lebegett aranyozott színével 50 év elmúltának megható emléke. Ez a nemes gondolkozásu, fisztaszivü és miveltlekkü unitárius pap ezelőtt 50 esztendővel itt Rareşen kezdette szolgálatát az Urnak, kit ő oly hiven szeretett és imádott mind mostanáig. Négy esztendő munkája régen eltűnt, de a most lezajlott nagyszerü ünnep megmutatta, hogy az alap, amely ötven éve vettetett szilárd volt és akik az akkor ifju, lelkes, sudár természetü papot hallgatták, megfogadták jó tanácsait s az ifjabb nemzedék kész akarattal hallgatott az új pap tanácsára és lön megújult templomuk, de megújult ott minden.

Visszahangzik lelkemben az a meleg, szünni nem akaró áldás-hintés a Pál Ferenc ajakáról és sietek ott lenni mellette és mindig hűséges életpárja mellett, azon a csendes emlékünepen, amely a szép kertes Pál-házban fog a multra visszatekintve megnyugvást szerezni a papi párnak, kik hívek voltak rareşi után az oclandi gyülekezethez mindvégig. Ennek köszönik a boldog, csendes, megérdemelt nyugalmat s a főpásztor s minden unitárius tiszteletét és szeretetét.

P. H.

Atyafiságos szeretettel:
 Dr. Boros György
 püspök.

Unitárius tanítóink tájékoztatására. Az Unitárius Tanítók Általános Egyesületének közgyűlési határozata folytán „*A gyümölcs-termelés jelentősége és haszna népünk gazdasági életében*” című pályadíjnyertes munkát az Egyesület, *mint saját tulajdonát* megjelenteti 5 lejes népies kiadásban (harmadfél ivnyi, 40 oldal körüli terjedelemben), hogy bárki a legkönnyebb módon hozzájuthasson e nagyon fontos foglalkozási ágban szükséges tudnivalók ismeretéhez. Közgyűlés határozatából 2000 példányt az Egyesület elnöksége szétküld felekezeti tanítóink között arányosan felosztva a nép közötti elhelyezés végett. Mindenik tanítószemély részére eső példányszámok árát az illető f. évi november havi központi járulékából az elnökség levonja az Egyesület beindítandó *segélyalapja* javára. Aki ezen határozat ellen addig írásban nem jelenti be ellenvetését, az beleegyezést jelent. Felkérem Egyesületünk minden tagját, hogy ezen, mint minden lehető alkalommal és módon igyekezzék közreműködésével a létrehozandó segélyalapgyarapítására minél hathatósabb tevékenységet fejteni ki, hogy majd segíteni tudjon Egyesületünk is, ha valamelyikünk hozzátartozóját a balsors a segély keserü kenyerére juttatná, vagy valamely nemes fő-
 rekvésében támogathatná! Tekintse mindenki közös ügyünknek!

Cluj, 1936. szept. 21.

Pataktalvi Zsigmond,
 tanítóegyesületi elnök. J

Dr. Gál Kelemen: *Kilyéni Ferencz József unitárius püspök élete és kora.* Háromnegyed század az unitárius egyház történetéből.

Augusztus hó utolsó napjaiban hagyta el a sajtót Dr. Gál Kelemennek ez a jeles, bámulatós nagy anyagot tartalmazó műve. Ferencz József nemcsak egyike a legnagyobb püspökeinknek, hanem az a kor is, amelyben munkálkodott, a legérdekesebb és egy része a legszebb kora egyháztörténelmünknek. Ez a kor telve van a legváltozatosabb átalakulásokkal, nagy történelmi fordulatokkal. A múlt század ötvenes éveiben egyházunk nagy próbát állott ki az elnyomatás szomorú korszakában, de a próbát nagyszerűen kiállotta, a jobb jövő reményében rákészült a szabadelvű korszakra, mely egyházunk aranykorának nevezhető. A kibontakozó szabadelvű korszakban az unitáriusok nagy szerepet vittek és ezek között Ferencz József írói és általában közéleti jelentőségét az ügy fontosságához méltóan tárgyalja. Ez a rész a könyv legérdekesebb részeihez tartozik s a tárgyilagosan elmondott események és helyes bíráló észrevételek után is egész nagy sora marad a megfontolandó kérdéseknek, melyek további megfontolásokra, gondolkozásra és munkára készítenek. Ezen a nyomon még sok kérdés tisztázható, mert éppen a Ferencz József élete és munkássága a legjobb bizonyíték arra, hogy a szabadelvűség helyes útja éppen a kereszténység szíve közepébe vezet s nem a fölszines, divatos, hebehurgya gondolkozásra. Minthogy a püspök éber figyelme kiterjedt az egyházi élet minden megnyilvánulására, a jeles könyv minden egyházi szerv és alakulatnak is a történetét adja. Így részletesen foglalkozik az egyház közigazgatásával, a nevelésüggyel, a misszióüggyel, az egyházi irodalommal és az egyház kebelében keletkezett minden egyesülettel s mindenikkel a legalaposabb tanulmány alapján, végül pedig Ferencz József szellemi alkatával és jelentőségével. Ez a könyv egyike a legalaposabb munkáknak. Dicséretre nem szorul. Csak annyit mondunk: Méltó ahhoz, akiről szól és aki írta. Ára 150 lej.

Dr. Fazakas János: *Az ardeali magyar ifjuság önvédelme.* 24 oldalra terjedő füzet, amely igazi lelkesedésből és komoly megfontolásból származott. Szerzőnek a nyári ifjusági konferencián nagy lelkesedéssel fogadott előadását adta ki az ifjusági egylet, hogy minél szélesebb körben foglalkozhassanak ezzel a kérdéssel. A jelesen megírt füzet részletes ismertetésébe nem bocsátkozunk, mert nem akarunk senkit felmenteni az olyasása alól, csak annyit jegyzünk meg, hogy

mostani sorsunk leglényegesebb kérdése, a jelen és a jövő kérdése van előnkbe tárva az élni akarás eszközeinek és a jövő megnyerhetőségének szempontjából. Ára 5 lej.

Imák, beszédek és előadások a braşovi unitárius templom-avatás alkalmával. Tartalma: Ima, Benedek Gábor. Szent-Iványi Sándor: Az imádság háza. (Templomszentelési beszéd.) Dr. Boros György: Templomszentelés Braşovban. Taar Géza: A gyermek. Benedek Gábor: Emlékezés Kádár Sándor siremlékénél. Dr. Ferenczy Géza: Megnyitó beszéd. Dr. Szent-Iványi Gábor: Bezáró beszéd. Taar Geza: A templom szükségessége. Kovács Lajos: A braşovi unitárius egyházközség megalapítása, küzdelmei és célhoz jutása. Dr. Abrudbányay Ede: Az unitarizmus lényege. A szép kiállítású tartalmas füzet egyházunk kiváló férfainak a templomszentelés történelmi eseménye alkalmával kifejezésre juttatott megnyilatkozásait tartalmazza. Örömmel ajánljuk olvasóinknak a megszerzését. Ára 20 lej.

Az Unitárius Naptár napokban elhagyja a sajtót. A szerkesztésnél kiváló gond van fordítva a vásárok hibátlan megjelölésére, sok hasznos tudnivalókra és érdekes, alkalmi olvasmányok összegyűjtésére. Kahlfürst Imre nyomdatulajdonos afia, aki a legolcsóbb ajánlatot tette a naptár kiadására, mint buzgó hittestvérünk, mindent megtesz a nyomdatechnika segítségével, hogy mindenképpen szép és gazdag tartalmu naptárt állíthassunk elő. Noha a nyomdai árak jelentőst emelkedtek, Kahlfürst Imre afia áldozatával a tavalyi árban (ámbar több cikket hoz), 12 lejben árusítjuk a mult évi főtételek mellett. Kérjük kedves lelkészkartársainkat, hogy támogassák e naptárt, tegyenek meg minden tehetőt a terjesztése érdekében. Szerk.

Pálffi Márton irodalmi alapra befizettek: Abrudbányai Ürmössy Jenő ny. CFR tisztviselő 100 lej. Kovács Lajos esperes 100 lej, Dr. Taglicht Samu ügyvéd 200 lej. Itt említjük meg, hogy Pálffi Márton halála alkalmából Gálffi Zsigmond kollégiumi igazgatóhoz sok részvétlívirat és levél érkezett. Ezek közül érdemesnek tartjuk Gyulai Zoltán debreceni egyetemi tanárnak leveléből közölni a következőket: „Elolvastam a kis életrajzodat róla és a temetést és hirtelen felevenedett bennem minden emlék, ami engem Pálffi Mártonhoz fűzött. A fülemben cseng még kedves szava, szép csengésű hangja, amiben minden körülmények között benne volt egy határtalanul meleg szív tiszta szeretete. Pálffi Márton volt az a tanárom egész életemben, akire mindig egy leirhatatlan meleg érzéssel gondoltam és gondolok vissza. Ha valakivel találkoztam Clujról, első kérdésem mindig Pálffi Márton volt. Mindig készültem, hogy egyszer Clujra megyek és mindig az volt a gondolatom, hogy vele egy pár órát elbeszélgessek. Most már ennek vége és egész életemben fogom sajnálni, hogy ez a találkozás már örökre elmaradt. Annyi órájára visszaemlékezem, apró egyes mondataira, sok tanácsaira, aminek és sok helyen hasznát vettem. Nem tudom elfojtani a könnyeimet, mert egy olyan meleg érzéssel voltam mindig iránta, amilyennel nem voltam senki más tanárom iránt. Szerettem volna, ha ezt egyszer megmondhattam volna neki, de most már hiába. Kedves Zsiga, nem tudom a címét sem a feleségének,

sem a lányainak, de kérlek, add át mindenkinek a részvéteimet és azt, hogy a gyászukban a legmélyebb érzéssel részt veszek. A szegény Pálffi tanár ur nevelt lányát, Gizellát, feltétlenül értesítsed, mert ő együttjárt egyik hugommal és személyesen ismertem, egypárszor elvittem őket cukrászdába, igen aranyos teremfés volt és örvendek, hogy most olvasom, hogy végzett és férjhez ment. Hihetetlen veszteség ez a gymnasiumra és az egyházra is és kérlek szépen, hogy mindenütt a részvéteimet tolmácsolod. Neked a gymnasium vezetéséhez erőt és egészséget. Melegen üdvözlöm a volt tanárimat, akik még ott vannak és ifj. Hadházy Sándort, aki nekem volt privátanítványom egyideig. Szeretettel ölel *Gyulai Zoltán*.

S. Nagy László: Lélek-harcok. Regény a magyar ujjaszületés korából. Cluj, 1936, 153 l. Száz éve, hogy a magyar történelmi regény megalapítójának, Báró Jósika Miklósnak „Abafi” című regénye megjelent. Az „Erdélyi Szemle”, fennállásának 20-ik évét maradó emlékekkel igyekezett megörökíteni s kiadta a „Lélek-harcok” című regényt.

A könyv bevezető része buzgó ardeali hazafiakat vázol, akik minden áldozatra készek voltak „nyelvünk dicsőségének s a nemzeti tiszta érzés gyarapításának” előmozdítására. Nemes lelkeket elevenít fel, akik mindent elkövetnek a magyar színészetnek emeléséért s régi nagy színészeink ajkain a magyar szó tüzes csattogása örök uralmat szerzett nemzeti nyelvünknek a német és latin nyelvek felett s főuraink, akik addig lenézték, póriának, jobbágy nyelvnek tekintették a magyar nyelvet, szépen csengő nyelvünkön kezdenek beszélni és írni.

Tulajdonképeni célja a regénynek az, hogy a magyar regényirodalom atyjának, Jósika Miklósnak alakját megelevenítse, ami sikerült is az írónak. Megjelenik előttünk az ifju Jósika Miklós alakja, aki már az iskola padjaiban katonai dicsőségről álmodik s 17 éves korában a katonai pályára megy. Előbb Galiciába vonul, nemsokára hadnagy lesz, Olaszországban pedig személyes bátorságának olyan kiváló jelét adta, hogy főhadnaggyá léptették elő s 21 éves korában már kapitány. Majd Bécsbe rendelik ezredét s a császárvárosban káprázatos élet várt a 21 éves délceg kapitányra, a legfényesebb szalonokna dédelgetett vendége s általánosan vidám századosnak nevezték a bécsiek. 1815-ben résztvevett a franciaországi hadjáratban s onnan visszajöve, Bécsben irodalommal és művészettel foglalkozott, sokat olvasott de társaságba állandóan járt. Egy udvari bálon ismerte meg a gyönyörűség Kállay Erzsébetet, akit 1818-ban nőül vett. Clujra hozta fiatal feleségét, akinek eleinte tetszett Cluj főúri társasága. Jósika nagyon szerette feleségét, de Ardealhoz anyyi emlék kötötte s az Ardeal sorsán való javítást annyira szívére vette, hogy lemondott tisztirangjáról s egyik birtokán gazdálkodni kezdett és pedig szép eredményel. Hiába minden igyekezete, felesége szeszélye után kénytelen igazodni, aki megunt, szinte gyűlölte Ardealt. Előbb felesége szüleinek birtokára mennek, de Jósika sehogy sem tudta megszokni a szabolcsi dárídós életet. Visszajönnek Ardealba, majd Felsőmagyarországon utazgatnak, s azután Pesten telepednek le, ahol Jósika állandóan érint-

kezik a szellemi és politikai élet kiválóságaival. Majd Jósika újra viszsza-
szajó Ardealba s a politikai küzdelmekben az ellenzékhez csatlakozik,
amiért a Nyírségen mulatozó felesége szemrehányást tett neki. Jósika
meglátogatta feleségét, de az úgy fogadta, hogy erre 1847-ben elvált
nejétől. A vidám kapitányból szomorú, surdu=ki remete lett, de később
nőül vette Podmaniczky Juliát. A szabadságharcban tevékeny részt
vett s ezért a sirtai fegyverletétel után menekülnie kellett.

Bár némelykor túl modern akar lenni pl.: „nagyon benne fi-
cánkolt már a tenni vágyás csikója“ s a régi és tájszavakat nem min-
dig a legszerencsésebben használja, mint pl.: „Jósika pedig ujfent
Stellára gondolt“, de mégis dicséretreméltó élvezetes munka, mert
Ardeal rajongó szeretete ömlik át minden során.

S. Nagy László: Az Unitárius Irodalmi Társaság története. Cluj, 1936. I. G. Ducán, ahol annyi szép és nemes gon-
dolat született, 1918-ban felvetették egy unitárius irodalmi társaság
eszméjét. Két év múlva, 1920. aug. 28-án megalakult az Unitárius
Irodalmi Társaság. Dr. Borbély István volt az Irodalmi Társaság első
főtitkára, lemondása után S. Nagy Lászlót választották meg, aki mint
főtitkár most tizenöt év munkásságát ismerteti a fenti címen világos,
szép stílusban. Az Irodalmi Társaság azért kezdhette meg szép ered-
ménnyel áldásos működését, mert Dr. Ferenczy Gézában egy bőkezű
pártfogóra talált, akinek adományából pályatételeket tűzött ki. Majd
vándorgyűléseket tartottak s ezek a vidéki kirándulások termékeny ha-
tásúak voltak, mind vallási, mint faji szempontból. Nagy jelentőségűek
voltak a Clujon tartott irodalmi előadások is. Anyagi nehézségek miatt
a vándorgyűléseket az Irodalmi Társaságnak be kellett szüntetnie s e
helyett minden erejét, könyvek és irodalmi értékű munkák kiadására
fordította s mindezekkel nagyban hozzájárult a magyarszóló kultúra
emelésére. S. Nagy László pontos, lelkiismeretes munkát végzett a
27 oldalra terjedő füzet megírásával s kívánjuk, hogy az Irodalmi Tár-
saság szép működéséről ne csak a múltban, hanem a jövőben is be-
szélhessünk.

Szentmártoni Kálmán.

Dávid Ferenc követője...

Irta: SZENTÁBRAHÁMI GÉZA.

*Dávid Ferenc követője
Vagyok s leszek míg élek,
Az igazat kimondani nem
És követni nem félek.*

*Mint Dávid, a pásztor fiu,
Legyőzte Goliátot,
Dávid Ferenc hite is majd
Meggyőzi a világot.*

*Már eddig is messze terjedt,
Haladott az egység hit,
Ardealtól el Indiáig
Husz-millió követik.*

*A világ nagy tudósi
Vallják a mi hitünket
S nap-nap után többen lesznek
Kik követnek bennünket.*

*Unitárius nevemre
Ezért büszke is leszek
S egyházamért, bárhol legyek,
Mindig, mindent megteszek.*

Rovatvezető: Ifj. Hadházy Sándor.

AZ EGYLET BARÁTAIHOZ! Sajnálattal kell értesítenünk olvasóinkat, tagtársainkat, hogy az előfizetési és tagsági díjak nem folynak be a megkívánt mértékben, már pedig egyesületet, szervezetet nem lehet másképpen fenntartani, csak bizonyos pénzalappal. Arra kérjük tehát a hátralékosokat, hogy sziveskedjenek tagsági és előfizetési díjaikat minél előbb rendezni. Az Unitárius Közlöny előfizetési ára egy évre 36 lei, tagsági díj egy évre 60 lei; alapítói díj egyszerűen mindenkor 1000 lei. A tagok (rendes és alapítók) a tagsági díj fejében az U. Közlönyt minden külön díj nélkül ingyen kapják. Lépjen be tehát az alapító tagok sorába, az 1000 lej tagsági díj 3 év alatt is fizethető s ezzel egész életében teljesjogú tagja lesz egyletünknek.

Évmegnyitó ünnepély a cluji főgimnáziumban. Szeptember hó 15-én délelőtt 11 órakor volt a cluji főgimnáziumnak ünnepélyes megnyitója, melyen Benczédi Pál vallástanár imája után Gálffy Zsigmond igazgató tartott tartalmas megnyitó beszédet, kiemelve a felekezeti iskolák fontosságát a nevelés szempontjából. Dr. Ferencz József felügyelő gondnok üdvözölte a tanuló ifjúságot és a tanári kart, dr. Boros György püspök pedig Isten áldását kérte az iskolára, a tanuló ifjúságra és az egyházra. A beiratkozott tanulók száma 186, a mult évinél jóval több.

Orgonaszentelés Cornestín. Szeptember hó 20-án felehetetlen ünnep volt a Cornestí egyházközségünknek megújított orgonájának felszentelése alkalmából. Az orgonaszentelési beszédet Nagy Dénes tartotta, aki tartalmas beszédével mély hatást ért el. A kántori teendőket pedig Erdős Mihály végezte a tőle megszokott művészettel. Gálffy Lőrincz teológiai tanár pedig a szép ünnepélyhez méltó tartalmú, buzdító beszéddel emelte a bensőséges ünnepély színvonalát. Megemlítendő, hogy a javittatási költségeket 5000 lei értékben Márton Ferenc és neje Gyulai Rózsa ajándékozták, kiknek az emlékokmányt Árkosi Tamás helybeli esperes-lelkész nyújtotta át az érdemet elismerő, hálás szavak kíséretében. Isten áldása legyen a jószívű adakozók s a munkás egyházközség minden tagján.

Lelkészválasztás Cheian. Korábban hirt adtunk arról, hogy Balázs Ferenc cheiai lelkész hosszas betegségére való tekintettel kérte a szolgálat alól való felmentését és az egyházi főhatóság kérését teljesítette is. Az így megüresedett lelkészi állásra a lelkészválasztás szept. 20-án megtörtént s a hét pályázó közül csaknem egyhangú lelkesedéssel Kőkössy Kálmán band-i s. lelkész választott meg s a főt. püspök ur ki is nevezte. Jó szerencsét és sikert kívánunk az új munkakörben ifjú szolgatársunknak.

Az I. G. Duca i Unitárius Főgimnázium cserkészcsapata résztvett a f. év augusztus 5-23 napjain tartott Braşov-Poiana-i nemzeti nagy táborzáson (IV. Jamboree Naţională) 22 cserkésszel és 2 parancsnokkal. Ez a táborzás élénk bizonyosága volt az öntudatos gyakorlati cserkész munkának. A Tábor munkája és külső képe, ugyszintén a cserkészek által készített és a Jamboree-i kiállításon bemutatott cserkészerejnyeket ábrázoló szobrocskák és fametszetek a Nagy-parancsnokság legmagasabb elismerését is megnyerte. Itt lakott a Cluj-i testvérgimnázium 5 cserkésze is. Itt örömmel tapasztalhattuk a két intézet bensőséges baráti voltát. Két heti táborozás után a cserkészcsapat megtekintette a város nevezetességeit és kirándulásokat tett a Braşov-környéki hegyekre (Schuller, Krisztina-csucs, Nagykőhavas, Cenk). Kirándulásai alatt a Braşovi unitárius egyházközség és nőegylet vette körül és látta vendégül a cserkészcsapatot. A cserkészcsapat vezetői Péterffy Gyula zenetanár századparancsnok és Bede Emil s. lelkész rajparancsnok voltak. A csapatnak e helyről is újabb sikereket és jó munkát kívánunk.

Szopos—Tóth festőművészek rajz és festészeti kurzusa.

A múlt iskolai évben egy kitűnő eredményt felmutató és a művészi szakkörök által is elismert rajz- és festészeti kurzus f. évi október 1-én délután 3 órakor megint megnyílik az unitárius gimnáziumban (Cluj, Cal. Marechal Foch 12., II. em. 6.) Jelentkezni lehet fenti intézet portásánál kitett iven, vagy a kurzus megkezdésekor. Órák kedden és csütörtökön délután 3—5. Felvétetnek mindenféle koru növendékek mindkét nemből.

Egyházi ünnepség Colteştin. Lélekemelő szép ünnepélyt rendezett f. é. aug. 30-án Colteşti unitárius egyházunk előjárósága, illetve különösen szervezett „Nőszövetsége“ abból az alkalomból, hogy az egyház hívei még a XVI-ik században épült öreg templomukat és a tornyot önkönnyes közadakozásból valósággal újáteremtették. Az alig 50—60 tagból álló Nőszövetség a régi rozoga, leszerelt orgona helyett — tisztán a maga erejéből — egy nyolc változatu, külsejében is meglepő szép, új orgonával ajándékozta meg saját egyházát s azonkívül értékes szőnyegekkel, padokat és karzatokat diszító plüssdraperiákkal diszítette fel a templomot, melyet ez alkalommal újra is pádi-mentumoztatott. Gál Gyuláné tiszteletes asszony eleven elnökségének alig 3 éves működése alatt 100 ezer lejt meghaladó összeggel járult ez a minden dicséretet megérdemlő lelkes Nőszövetség egyházuk építéséhez. Sok egyházközségünk példát vehetne róla. A templomi ünnepségen Benczédi Domokos lendületes, tömör predikációja, Árkosy esperes ünnepi beszéde és orgonaszentelője, Gál Gyuláné és Tétéki

József szobrászművész gyönyörű duett éneke, a dalárda szereplése méltó keretet adtak annak a mély tartalmu püspöki üdvözlő leiratnak, mit Dr. Mikó Lőrinc egyh. titkár olvasott fel. Az egyház multjáról Gál Gy. lelkész emlékezett meg. Majd bankett és este bál fejezte be a szép és kedves ünnepséget.

Jelenvolt.

A medişori unitárius bucsu. A homorodi unitárius bucsuval egyidőben, augusztus 16-án volt a medişori, melyet 8 év előtt Dr. Kiss Elek teológiai tanár kezdeményezett. Az idén mintegy másfélezer ember vett részt kb. 50 faluból és néhány városból az összejövetelen, amely már teljesen lelkiszükséglete lett falusi hiveinknek. Imát mondott Pap Ferenc, közre énekelt Szász Dénes, egyházi beszédet tartott Pálffy Árpád lelkész. Beszélt Dr. Kiss Elek, kit régi hivei rezesbandával tiszteltek meg ez alkalommal hegyi lakjában s d. u. két helyen is táncolt az összejött hatalmas néptömeg, éjjel pedig a faluban, a színházban.

Az összejövetel nagyságát mutatja, hogy a sighişoarai pogácsás sátor s mintegy 12 dinyés- és gyümölcsös szekér is volt a helyszínén. Az összejövetelen 10 lelkész vett részt.

Orgonaszentelés Goagiuban. Szept. 13-án szentelte fel Katona Ferenc esperes a 26.000 lejjel ujjáépített orgonát, mikor az egyházi beszédet Dr. Kiss Elek th. tanár mondta. Derék munkát végzett a lelkész a kántor áldozatkész hiveivel együtt. Isten fáradozásait áldja és szentelje meg.

A treiscauneköri D. F. U. Nőkszövetsége f. év jul. 16-án tartotta rendes közgyűlését calnicon 100-nál több köri és helyi érdeklődő unitárius asszony jelenlétében. A gyűlésnek kimagasló pontjai voltak a Dr. Fekete Sándorné orvosnő szakszerű értékes előadása a csecsemő-gondozásról, Rostás Dénesné gyönyörű hegedűjátéka, Mátyás Gyula és Incze Béla tanítók kíséretével, továbbá a Deák Piroska tanítónő gyönyörű szavalata. Titkári jelentés, perselyek fölbontása, pénztári jelentés és Országos Szöv. leiratainak s egyleti ügyek megbeszélése után lelkiekben gazdagon távoztunk s örült a lelkünk, hogy a lelki kincsek mellett a közgyűlés némi anyagi támogatásban is részesíthette a sok nehézséggel küzdő, kulturházat építő nőszövetségeket. A közgyűlést követő banketten s az egész időzésünk alatt örömmel éreztük a helybeliek kedves vendégszeretétét, élükön Rostás Dénesné tiszteletes asszony bájos kedvességével és mindenre kiterjedő figyelmességével. Calnicon szép új élet kezdődik. Isten áldása legyen minden főrekvésünkön.

Egy jelenvolt.

Tanítóink figyelmébe! A „Magyar Népegészségügyi Szemle“ magyar elgondoláson felépülő, népszerű egészségügyi, embervédelmi, nevelő havi folyóirat, mely a jövő kiépítését szolgálja s így megérdemli úgy népünk, mint magunk szempontjából a meleg támogatást, mert az is támogat minket igen hasznos, gyakorlati tanácsaival. A lap szerkesztője és kiadója a tanítói karnak 50%-os kedvezménnyel ajánlja, vagyis évi 60 lejért, 120 helyett. Nagyon érdemes, hogy a megrendelésnek módját találjuk. Ha esetleg saját részünkre nem felelnek, az esetben is kívánatos lenne az iskolai költségvetésbe belefoglalva az iskola, vagy azonkívül egyleteink számára is megrendelni az igen hasz-

nos egészségügyi szolgálatot tevő, szükséges tudnivalókat közlő havi folyóiratot. Mutatványszámait átlapozva, legmelegebben tudom ajánlani. Szerkesztő: Dr. Schmidt Béla, Târgu-Mureș, Str. Eminescu 4; kiadóhivatal: (Str. Sft. Gheorghe 20).

Patakfalvi Zsigmond,
Cluj, 1936. szept. 12. tanító-egyesületi elnök.

Unitárius felekezeti tanítók nyári gyűlése. 1936 augusztus 26-án az „Unitárius Általános Tanító-Egyesület“ I. G. Ducan gyűlést tartott az unitárius elemi iskola helyiségében, ahol 21 unitárius tanítónk jelent meg. A gyűlés d. e. 9 órakor kezdődött az iskola tantermében, Patakfalvi Zsigmond egyesületi elnök tartalmas megnyitójának felolvasásával. A gyűlés tárgysorozata mindvégig kellő komolysággal és szakértelemmel folyt le. Különösen kiemelkedő Régeni Áronnak az új tanterv alapján a kézimunka tanításról tartott tanulmánya, amely irányelveket adott tanítóságunknak e tárgy eredményes tanítására. Fazakas Sándor „A gyermek lelki nevelése“ c. felolvasása komoly tanulmány és munkásságról tesz bizonyosságot. Patakfalvi Zsigmond „Ádám Almája“ jellegű pályamunkájáért, amely 1000 lej díjjal jutalmaztatott, fogadja kartársi ószinte gratulációnkat e helyen is.

A tárgysorozat utolsó pontjaként az egyesület fisztikarának választása következett, amidőn Patakfalvi Zsigmond elnök, elnöki minőségben újra választatott, Régeni Áron ny. tanító egyesületi alelnököt ismételten a magunkénak mondhatjuk ugyanazon fíztségekben, Benczédi Márton jegyzőnek, Péter Róza pénztárnoknak választatott. A gyűlés befejezésekképpen Dr. Elekes Domokos k. f. g. afia elismerését fejezte ki tanítóságunknak a komoly munkáért. Közébed a konviktusban volt, Lőrinczy László a gazdasági iskolát megmutatta, miáltal megismerte a tanítóság e kitűnő intézményt.

Szükséges is lenne nekünk a gyakoribb találkozás és eszmecsere folytatás, hisz kisebbségi tanítói életünk, annyi megpróbáltatásnak van kitéve s annyszor csüggedünk el az élet nehéz próbái között, melyekre egy-egy ilyen összejövetel csak új erőt, hitet és bizalmat adhat, nehéz tanítói munkánk elvégzéséhez.

László Ferenc.

Házasságkötés. Erdős Mihály turdai énekvezér fia szept. 1-én házasságot kötött Kolozsváry Riza áll. tanítónővel. Istennek áldása legyen új frigykötésükön.

Az Egyetemes Unitárius Lelkészkör 1936 aug. 18—20. napjain Diciosánmartinban tartott Lelkésztovábbképző Konferenciáján Fikker János: Káténk reformja c. előadásával kapcsolatban alábbi határozatot hozta: „Az Egyetemes Unitárius Lelkészkör felkéri mindazokat, kik Káténk reformjának nagyfontosságú munkájában részt óhajtának venni, sziveskedjenek e célt szolgáló dolgozataikat 1937 október 30-ig benyújtani az Egyetemes Lelkészkör elnökéhez további tárgyaltatás céljára. A lelkeszkörök különösképpen foglalkozzanak e kérdéssel.“
Simonești—Armeni 1936 szept. 5. — *Pál Dénes*, e. l. k. elnök.
Fekete Lajos, e. l. k. jegyző.

Az „Unitárius Közlöny“ megjelenik havonta.
Szerkesztő: Benczédi Pál.

Tipografia „PALLAS“ könyvnyomda Cluj, Str. Vlahuța 3.